

MATURITNÍ TÉMATA – ZEMĚPIS

PLATNOST OD ŠKOLNÍHO ROKU 2015/2016

1. Země jako vesmírné těleso

vesmír (vznik vesmíru, vesmírná tělesa), postavení Země ve vesmíru, sluneční soustava, tvar a velikost Země, zeměpisné souřadnice, GPS, pohyby Země a jejich důsledky (zemská rotace, Coriolisova síla, čas a časová pásma, datová hranice, oběh Země kolem Slunce, rovnodennosti a slunovraty), pohyby a fáze Měsíce, slapové jevy

2. Kartografie

předmět studia kartografie, glóbus, mapa a plán, zeměpisné souřadnice, měřítko mapy a jeho druhy, zkrácení na mapách, základní kartografická zobrazení, obsah map, tematické mapy, práce vedoucí ke vzniku mapy, moderní kartografické postupy (GIS, počítačová kartografie), základní kartografická díla, dálkový průzkum Země

3. Litosféra

stavba a složení zemského tělesa, zemská kůra a litosféra, desková tektonika, působení endogenních a exogenních činitelů, klasifikace tvarů zemského povrchu, krajina a její vývoj, přírodní rizika (sopečná činnost, zemětřesení, sesuvy)

4. Atmosféra

chemické složení a vertikální členění atmosféry, počasí a podnebí, základní meteorologické charakteristiky (sluneční záření, teplota, vlhkost, srážky, oblaky, tlak a proudění vzduchu, tlakové útvary), vzduchové hmoty a atmosférické fronty, všeobecná cirkulace atmosféry, místní větry, klimatogeografické činitele, podnebné pásy Země, vliv lidstva na atmosféru a jeho důsledky

5. Hydrosféra

rozdělení zásob a oběh vody na Zemi, oceány a moře (vlastnosti a pohyby mořské vody, členění mořského dna), vodstvo pevnin (povrchová a podpovrchová voda, voda vázaná v kryosféře), význam vody pro lidskou společnost, znečištění vody

Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí

tel./fax +420571612311

IČO 00843369

Husova 146, Valašské

Meziříčí, 757 37, ČR

www.gfpvm.cz

info@gfpvm.cz

6. Pedosféra a biosféra

půda a její složení, vznik půd (půdotvorní činitelé, půdotvorné procesy), půdní typy a druhy, rozšíření půd na Zemi (šířková a výšková zonálnost hlavních půdních typů), půdní fond a jeho ohrožení; vymezení biosféry, základní pojmy (populace, biocenóza, ekosystém, biom), šířková a výšková zonálnost rozšíření rostlinstva a živočišstva, charakteristika bioklimatických pásem Země, člověk – součást nebo rival přírody?

7. Obyvatelstvo a sídla

rozmístění světové populace, skladba obyvatelstva (rasová, národnostní, jazyková, náboženská, věková, sociální ...), přirozená měna obyvatelstva, růst počtu obyvatelstva na Zemi, demografická revoluce, územní pohyb obyvatelstva (typy migrace, hlavní migrační proudy); venkovská a městská sídla (struktura měst), proces urbanizace, sídelní systémy (aglomerace, konurbace, megalopole)

8. Primární sféra světového hospodářství

vymezení primární sféry, vývoj zaměstnanosti, regionální rozdíly v zaměstnanosti; základní charakteristika zemědělství, podmínky rozmístění zemědělské výroby, typy zemědělství; rostlinná a živočišná výroba, lesnictví, lov a rybolov, světová produkce potravin, problém hladu a podvýživy, sociální a politické aspekty zemědělství a produkce potravin

9. Sekundární sféra světového hospodářství

vymezení sekundární sféry, vývoj zaměstnanosti, regionální rozdíly v zaměstnanosti; lokalizační faktory průmyslové výroby, charakteristika a rozmístění center hlavních průmyslových odvětví (těžební průmysl a energetika, hutnictví, strojírenství, chemický průmysl, obory spotřebního průmyslu), průmyslové oblasti světa, dopady průmyslové výroby na životní prostředí

10. Terciární a kvartérní sféra světového hospodářství, mezinárodní organizace

vymezení terciéru a kvartéru, vývoj zaměstnanosti, regionální rozdíly v zaměstnanosti; charakteristika služeb, dopravy a spojů, cestovního ruchu, vědy a výzkumu; přehled hlavních světových organizací (politické, vojenské a hospodářské)

11. USA a Kanada

geografická charakteristika polohy, přírodních poměrů, obyvatelstva a hospodářství; politický a hospodářský vývoj, velmocenská role USA, integrační tendence v Severní Americe (NAFTA)

Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí

tel./fax +420571612311

IČO 00843369

Husova 146, Valašské

Meziříčí, 757 37, ČR

www.gfpvm.cz

info@gfpvm.cz

12. Latinská Amerika

vymezení latinskoamerického makroregionu, geografická charakteristika polohy, přírodních poměrů, obyvatelstva a hospodářství; regionální členění Latinské Ameriky, charakteristika a mezinárodní postavení jednotlivých států nebo oblastí

13. Afrika

geografická charakteristika polohy, přírodních poměrů, obyvatelstva a hospodářství; regionální členění Afriky, charakteristika a mezinárodní postavení vybraných států nebo oblastí

14. Austrálie, Oceánie a polární oblasti

geografická charakteristika polohy, přírodních poměrů, obyvatelstva a hospodářství, regionální členění Oceánie, mezinárodní postavení Austrálie a Oceánie; mezinárodní status Antarktidy, polární stanice, význam výzkumu polárních oblastí

15. Jihozápadní a střední Asie, Zakavkazsko

vymezení makroregionů, geografická charakteristika polohy, přírodních poměrů, obyvatelstva a hospodářství; charakteristika a mezinárodní postavení vybraných států nebo oblastí, ohniska napětí

16. Jižní a jihovýchodní Asie

vymezení makroregionů, geografická charakteristika polohy, přírodních poměrů, obyvatelstva a hospodářství; charakteristika a mezinárodní postavení vybraných států nebo oblastí, ohniska napětí

17. Východní Asie

vymezení makroregionu, geografická charakteristika polohy, přírodních poměrů, obyvatelstva a hospodářství; charakteristika a mezinárodní postavení vybraných států nebo oblastí

18. Severní Evropa a Pobaltí

vymezení severní Evropy a Pobaltí, geografická charakteristika polohy, přírodních poměrů, obyvatelstva a hospodářství, charakteristika a mezinárodní postavení jednotlivých států

Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí

tel./fax +420571612311

IČO 00843369

Husova 146, Valašské

Meziříčí, 757 37, ČR

www.gfpvm.cz

info@gfpvm.cz

19. Západní Evropa

vymezení západní Evropy, geografická charakteristika polohy, přírodních poměrů, obyvatelstva a hospodářství, charakteristika a mezinárodní postavení jednotlivých států

20. Střední Evropa – západní část

geografická charakteristika polohy, přírodních poměrů, obyvatelstva a hospodářství SRN, alpských zemí a Slovinska; mezinárodní postavení jednotlivých států

21. Střední Evropa – východní část

geografická charakteristika polohy, přírodních poměrů, obyvatelstva a hospodářství Polska, Slovenska a Maďarska; mezinárodní postavení jednotlivých států

22. Jihozápadní Evropa

geografická charakteristika polohy, přírodních poměrů, obyvatelstva a hospodářství států Pyrenejského a Apeninského poloostrova, mezinárodní postavení

23. Jihovýchodní Evropa

vymezení a regionální členění makroregionu (jadranské, jihobalkánské a černomořské státy); geografická charakteristika polohy, přírodních poměrů, obyvatelstva a hospodářství; mezinárodní postavení jednotlivých států, ohniska napětí

24. Rusko, Ukrajina a Bělorusko

geografická charakteristika polohy, přírodních poměrů, obyvatelstva a hospodářství; vzájemné hospodářské a politické vztahy, mezinárodní postavení jednotlivých států

25. Česká republika – přírodní poměry

poloha a rozloha, geologický vývoj, geomorfologické členění, povrch, klimatické poměry, vodstvo, půdní pokryv, živá příroda a její ochrana, vývoj a stav životního prostředí

26. Česká republika – socioekonomické poměry

vývoj osídlení a zalidnění, rozmístění obyvatelstva, základní demografické charakteristiky, sídelní struktura; územní vývoj státu, administrativní členění, mezinárodní postavení České republiky; doprava a spoje, cestovní ruch a rekreace

Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí

tel./fax +420571612311

IČO 00843369

Husova 146, Valašské

Meziříčí, 757 37, ČR

www.gfpvm.cz

info@gfpvm.cz

27. Česká republika – hospodářství

vývoj českého hospodářství a jeho současné trendy, sektorová struktura hospodářství a její vývoj, zemědělství (půdní fond, rostlinná a živočišná výroba, transformace zemědělství), průmysl (vývoj a rozmístění, lokalizační faktory, charakteristika a rozmístění center hlavních odvětví), oblužná sféra, zahraniční obchod

28. Česká republika – místní region

různá hlediska vymezení místního regionu (východní Morava, Zlínský kraj, Valašsko), geografická charakteristika místního regionu – poloha, přírodní poměry, obyvatelstvo, hospodářství, perspektivy dalšího rozvoje

29. Světová ohniska napětí

zdroje napětí ve světě (rasové, etnické, náboženské a sociální příčiny), protiklad „Sever – Jih“, pohraniční konflikty a jejich důvody (surovinové zdroje, strategické body), hlavní regionální ohniska napětí ve světě (Blízký východ, Balkán, Kašmír, Srí Lanka, příklady z Afriky), role OSN a světových velmocí při řešení konfliktů (koncept preventivní války), problematika běženců a xenofobie

30. Globální problémy Země

životní prostředí a environmentalistika, antropogenní vlivy na atmosféru, hydrosféru, pedosféru a biosféru, koncept trvale udržitelného rozvoje, živelné katastrofy (příčiny a následky), populační exploze, problém hladu a nedostatku vody, globalizace

Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí

tel./fax +420571612311

IČO 00843369

Husova 146, Valašské

Meziříčí, 757 37, ČR

www.gfpvm.cz

info@gfpvm.cz

